

HEVES VÁRMEGYEI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM

KOLLÉGIUMI SZAKMAI PROGRAM

**Heves Vármegyei SZC Bornemissza Gergely
Technikum Szakképző Iskola és Kollégium
Szakmai program 5. sz. melléklet**

Eger, 2024.09.01.

Uzelman Tamás
Igazgató

A kollégium szakmai programja

1. BEVEZETÉS

A szakmai program a kollégium stratégiai dokumentuma, amely a külső és belső tényezők figyelembevételével meghatározza a kollégium nevelési filozófiáját, pedagógiai célrendszerét, a kollégium által preferált értékeket, a nevelés-oktatás folyamatának helyi pedagógiai elveit, a nevelési tervet, gyakorlatát, működésének feltételrendszerét. Egy olyan dokumentum, amely egyszerre tájékoztat, bizalmat kelt, megjeleníti az érdekelt felek szempontjait, és hosszabb távon vezérfonala a pedagógiai tevékenységeknek.

A Heves Vármegyei Szakképzési Centrum Bornemissza Gergely Technikum, Szakközépiskola és Kollégium szakmai programja az alábbi dokumentumok alapján készült:

a Szakképzésről szóló *2019. évi LXXX. törvény*, a végrehajtásáról szóló *12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet*, a *2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról*, illetve azok módosításai, valamint a fenntartó és a partnerek elvárásai.

A pedagógiai program elkészítésénél figyelembe vettük:

- a partneri igényeket (elsősorban szülő és tanuló);
- a kollégium tárgyi felszereltségét, adottságát, lehetőségét;
- a kollégium hagyományait, jövőképünket.

2. A KOLLÉGIUM KÜLDETÉSE, JÖVŐKÉPE

Kollégiumunk az itt élő, középfokú képzésben résztvevő tanulók humánus értékek szerinti nevelését, iskolai tanulmányaik segítségét kívánja a kor követelményeinek megfelelő színvonalon megvalósítani, úgy hogy a kollégiumban eltöltött évek alatt jelentős testi-lelki és értelmi fejlődésen menjenek keresztül. A hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében neveljük és oktatjuk a bentlakásos nevelésben részesülő tanulókat.

Olyan kollégiumot kívánunk működtetni:

- Ahová „hazamegy” a tanuló az iskolai órák után, amely úgy működik, mint egy „jó család”.
 - követel, követelményei a tanulók tiszteletéből indulnak ki és teljesíthetők;
 - folyamatosan értékeli a tanulók teljesítményét, és feladatot szab, esetleg szankcionál;
 - kiszámítható, következetes;
 - igyekszik többlet lehetőséget biztosítani a tudás gyarapításához.
-
- Egy „érdekes lakóhely”, mely tele tudás-, képesség szervezési-, fejlesztési alkalmakkal, kapcsolatteremtési, kapcsolatépítési, önismereti lehetőségekkel melyen észrevétlenül sajátítják el a diákok az érdekkifejezés és érdekérvényesítés demokratikus elveit, normáit, technikáit, a megértés, a szolidaritás a másság elfogadásának alapértékeit.

Oktatótestületünk hiszi és vallja, hogy az itt élő fiatalok a kollégiumi évek alatt jelentős testi-lelki és értelmi fejlődésen mennek keresztül. Fejlődésük irányát és gyorsaságát nagymértékben befolyásolja a kollégium légköre, értékrendje és szelleme. A diák egyszeri és megismételhetetlen tanulóévei miatt nagy a felelősségünk. Mi mindenképpen a tanulóink személyiségfejlesztésére helyezzük a hangsúlyt.

3. HELYZETELEMZÉS

3.1 A kollégium története

A kollégium története több, egymástól lényegesen eltérő szakaszra bontható. Az első korszak a Munkaerő Tartalékok Hivatalának időszaka, amely 1950-ben jött létre. Röviden MTH. Az otthon a Kossuth Lajos utcai ferences rendi templom egyemeletes kolostorépületében állt. Nyolcvannyolc tanuló elhelyezésére nyílt lehetőség, de ez a létszám egyes években a száz főt is elérte a nehéz szociális helyzetben lévő fiatalok elhelyezésének szükségessége miatt.

A második korszak kezdete az 1957-58-as évekre tehető, miután a szakoktatás 1957-ben a Munkaügyi Minisztérium hatáskörébe került, a felsőbb szintű vezetést már a MüM látta el. 1968-ban intézetünk hasznosította az Úttörő úti munkásszállás épületét diákotthon számára, s ezzel 60-70 fő építőipari tanuló elhelyezésére nyílt lehetőség. A Heves Megyei Tanácsi Építőipari Vállalat is kialakított egy tanulóotthont 110-120 fő részére a Sas úti munkásszálláson.

1973-ra teremtődtek meg a kollégiummá válás feltételei. A közösségi élet szervezettebbé, eredményesebbé vált, így a diákotthon méltán érdemelte ki a kollégium címet 1973. május 12-én. Erre az időre, illetve a következő évre tehető a harmadik szakasz kezdete, hiszen 1974. november 1-én átadták az új, Kertész úti épületet, ahol közel 300 fő elhelyezését lehetett biztosítani. Ekkor nyílt meg a leánykollégium a Kossuth Lajos utcában, 70-80 fő részére, ez 1980-ban megszűnt, ezután rövid ideig lányaink a Kereskedelmi Szakközépiskola leánykollégiumában nyertek elhelyezést, majd később az akkori Úttörő úti épületben. Az új kollégium avató ünnepségére 1974. november 23-án került sor, az intézmény Mező Imre nevét vette fel, amit azután 1988-ig tartott meg

1988-ban, amikor már érződött a társadalmi átalakulás, változás igénye, majd ez 89-90-ben be is következett, a kollégiumok szintjén is kifejeződött ez. Ez fokozottan vonatkozik egy olyan intézményre, mint a Bornemissza Kollégiuma, ahol köztudott, hogy nagy számban találunk hátrányos, illetve fokozottan hátrányos helyzetű családból érkező tanulókat, így egyre inkább feladatunknak kell tekintenünk a fentiekén kívül a család pótlását. Így érthető, hogy a kollégium jelenlegi helyzete, mostani korszakának kezdete a rendszerváltozás környékére datálható. Fontos volt a kollégium életében, hogy 1997-ben megszűnt az immár Mocsáry úti (

régen Úttörő út) leánykollégium, az átszervezés során lányaink a Kertész úti épület 3. emeletén lettek elhelyezve.

3.2 A kollégium bemutatása

A kollégium alapvetően a Heves Vármegyei Szakképzési Centrum intézményei, a Bornemissza Gergely Technikum, Szakközépiskola a Sárvári Kálmán Technikum Szakképző Iskola és Kollégium, illetve a Remenyik Zsigmond Technikum diákjai számára biztosít elhelyezést a Kertész u. 128 szám alatt.

A tárgyi feltételeket illetően megállapítható hogy az épület komfortfokozata megfelelő. Rendelkezésre állnak a tanulók elhelyezésére szolgáló 3 személyes lakószobák, továbbá a tanulás, a kulturált szabadidő eltöltés céljára alkalmas helyiségek is . / tanulószobák, társalgó, kondicionálóterem, az iskola tornaterme, sportpálya / Ezek felszereltsége - játék és sporteszközök tekintetében - kielégítő. Önálló kézikönyvtárral nem rendelkezünk. Rendelkezünk egy informatikai teremmel, amit kollégistáink a feladataik elkészítéséhez rendszeresen használnak. Van egy barátságos fejlesztő szobánk is.

Az épületek műszaki állapota közepes, a vízvezeték-hálózatok egy része elöregedett, a mosdók gyakran szorulnak javításra. Ebben az évben a új ágyak kerültek a szobákba. A wi-fi hálózat nem tudja kiszolgálni a tanulói igényeket, ezért ennek fejlesztése sürgős feladat.

Nagyon fontosnak tartjuk a diákkör szerepét a kollégiumi élet szervezésében, azt szeretnénk, ha ez a tendencia a jövőben tovább folytatódna. Kiemelt helyet foglalnak el a kollégiumi közösség életében hagyományos rendezvényeink, a meghitt karácsonyestek, emlékezetes sportdélutánok, játékos vetélkedők. Kisközösségeket összekovácsoló erő a tanulócsoportok által szervezett önálló rendezvények is.

A kollégium oktatótestületének kapcsolata az anyaintézménnyel, annak osztályfőnökeivel, szaktanáraival, szakoktatóival kiegyensúlyozott, korrekt, a kéréseknek, elvárásoknak igyekszünk eleget tenni, de igaz ez más iskolák vonatkozásában is. Az oktatótestület nevelőtanárai rendelkeznek megfelelő képesítéssel.

4. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS CÉLJA ÉS ALAPELVEI

A kollégiumi nevelés főbb alapelvei:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés.
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése
- a nemzeti azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása

A kollégiumi nevelés céljai:

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégiumnak alapvető feladata, hogy " második otthon " adjon azon tanulók számára, akiknek állandó lakóhelye a választott iskola bejárható környezetén kívül esik, ezáltal főként a kistérségeken élő fiatalok esélyegyenlőségét is elősegítse, megteremtse a tudáshoz jutás esélyét, a szabad iskolaválasztás lehetőségét.

A kollégium nem csupán szálláshely , hanem olyan nevelési- oktatási intézmény , amely ezeknek a fiataloknak lehetőséget biztosít a művelődésre, a közösségi életre, segíti a tanulók

harmonikus és egészséges fejlődését, sikeres életpályára való felkészítését, fejleszti, kibontakoztatja személyiségét.

Mindezekért olyan életkörünyezetet kell a diákok részére kialakítani, amely :

- a lehetőségig " biztonságos" , egyszersmind teljesítményre ösztönző, a pedagógiai szeretet és következetesség összhangjának megfelelően
- napirendjének középpontjába állítja az iskolai oktatómunka elmélyítését, a tanulmányi munka színvonalának emelését, a műveltségi különbségek csökkentését
- programszerűen igyekszik többletlehetőségeket nyújtani a tudás gyarapításához, megteremti a lehetőséget a tehetségek kibontakoztatására
- szorgalmazza az intézeten kívüli - városi- művelődési lehetőségek kihasználását- általában is ösztönzi a szabadidő eltöltésének értelmes és hasznos formáit
- céltudatosan törekszik a tanulóknál a szociális viselkedési szabályok elsajátítására , egymás közötti kapcsolatainak kulturáltabbá tételére
- nagy figyelmet fordít a környezetkímélő magatartásra , valamint az egészséges életmódra nevelésre
- segíti a pályaválasztást és a fiatalok társadalmi beilleszkedését
- ápolja az intézeti közösség pozitív hagyományait és kapcsolatait
- előtérbe helyezi nemzeti értékeink, kulturális és történelmi hagyományaink megismertetését
- elősegíti a diákönkormányzatnak, mint a társadalmi demokratizmus gyakorlásának, helyi " iskolájának " tevékenységét, biztosítja és tiszteletben tartja a diákok személyiségi jogait, a szabad vallásgyakorlását

A kollégium nevelési tevékenységének megszervezése során a következő fontos alapelvekből indul ki a nevelőtestület :

- az alapvető emberi- és szabadságjogok, illetve a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartása, a demokratikus és humanista elvek alkalmazása
- az oktatói tevékenységnek a diák iránti bizalomra és szeretetre épülése
- az alapvető etikai normák betartása
- a tanuló egyéni és életkori sajátosságainak figyelembe vétele

- a szülői elvárások, igények, valamint a kapcsolódó iskola (iskolák) nevelési-oktatási tevékenységének szem előtt tartása
- Esélyegyenlőség biztosítása, műveltségi és mentális hátrányok csökkentése

4.1 A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók életrendjét a kollégium házi és napirendje szabályozza. A kollégium belső életének szabályozása biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai - a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A belső szabályozás kiemelt eszköze: A tanulók értékelési és minősítési szabályzata. A napirend időbeosztását következetesen be kell tartani. Az adott kedvezmények ne sértsék a kollégium rendjét, más tanulókat tevékenységükben ne zavarjon. Az életkori biológiai fejlődés figyelembe vételével biztosítjuk a meghatározott idejű zavartalan pihenés, alvás feltételeit.

A tanulás minden kollégista alapvető kötelessége. A zavartalan tanulás helyi technikai feltételeit a kollégium biztosítja. A tanulószoba szervezésénél meg van a lehetőség a zavartalan egyéni tanulásra akár egyedi, akár nagyobb csoportról van szó. A kötött tanulás biztosításán túl lehetőség van az egyéni tanulásra a napirend adta kereteken belül (maximum 23 óráig). Nem adható meg ugyanez a lehetőség olyan tanulóknak, akik a napirend szerinti tanulási időt nem használják ki, illetve más célra használják. A kedvezmények ösztönzők, biztosítják az előrehaladást, fejlődést.

A szabadidő legyen hasznos és részben tervezett, szervezett. A tanulók szabadidejük egy részét fordítsák önművelésre, ismereteik, tudásuk szélesítésére, gyarapítására. A kollégiumi szakkörök és diákkörök ezt az igényt szolgálják. A választható kollégiumi foglalkozások a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltését szolgálják. A kollégium tárgyi feltételei és lehetőségei a tanulók rendelkezésére állnak, az információ áramlás biztosítja ezek ismeretét.

4.2 A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei:

- A tanulók test-lelki fejlődésének érdekében szabályozzuk a tanulók életrendjét, tanulását és szabadidejük hasznos eltöltését.
- A követelmények meghatározásánál figyelembe vesszük a tanulók életkorát, a tanulói-, szülői-, iskolai igényeket, elvárásokat.
- A képesség fejlesztésének alapja mindenkor a tanulók testi, lelki, szellemi adottságai, képességei.
- Fejlődésük érdekében biztosítjuk az egyéni és csoportos foglalkozásokat, a differenciált fejlesztés elvét betartva.
- A szülőkkel és az iskolákkal rendszeres kapcsolatot tartunk a nevelés hatékonyságának növelése érdekében.

A tehetséggondozást elősegítő tevékenység elvei:

- Figyelembe vesszük az iskolához köthető irányultságok mellett az egyéb érdeklődési területek fejlesztését is.
- Az iskola és a kollégium lehetőleg együttesen tervezze meg a fejlesztés menetét és tartalmát.
- A foglalkozások tartalmát éves munkatervben kell rögzíteni.
- A tervezés során figyelembe vesszük a diákok igényeit, elvárásait.
- A tehetség kibontakoztatása mellett a szorgalom, a kitartás és az akarat fejlesztésének is hasonló fontosságot tulajdonítunk.

A felzárkóztatást elősegítő tevékenység elvei:

- Minden tanuló akinek tanulási nehézségei vannak megkapja a szükséges segítséget a követelmények eredményes teljesítéséhez.
- A felzárkóztató tevékenység tervezését megelőzi a rászoruló tanulók körének megállapítása.

- Az érintett tanulóknál felmérjük a tanulást, gátló tényezőket, az eredménytelenség okát (motivátlanság, alapok hiánya, akaratgyengeség stb.)
- A feltárt okok alapján szervezzük meg a felzárkóztató foglalkozások formáját, tartalmát, módszereit
- Az iskolákkal (osztályfőnök és szaktanárok) együttesen kell megtervezni és felosztani a feladatokat.
- A foglalkozások vezetője kapcsolatot tart a nevelőtanárral és az iskolában tanító szaktanárokkal.

A pályaválasztást elősegítő tevékenység elvei:

- A tanulók pályaválasztásának segítése a csoportvezető nevelőtanár és a kollégiumi tanárok közös feladata.
- A fiatalok érdeklődésének, ambíciójának, képességeinek és akaratit tulajdonságainak figyelembe vételével végzik pályaaorientációs feladatukat.
- Az elképzelések és a lehetőségek egyeztetése személyre szabottan egyéni foglalkozás keretén belül történik.
- Szakmai anyagokból, előadások szervezésével bővítjük ismereteiket.

Az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei:

- A sikeres életvitelre alkalmas személyiségjegyek fejlesztése a kollégiumi évek alatt folyamatosan történik.
- Biztosítjuk a reális én-kép kialakulásának lehetőségeit és ezzel az eredményes önálló életkezdés alapjait.
- A felelősségvállalásra való felkészítés (család, munkahely) a kiscsoportos és tantermi foglalkozásokon valamint az egyéni beszélgetéseken történik.
- Az önálló életvitel gyakorlására a kollégiumi élet szervezésével biztosítunk lehetőséget.
- A foglalkozásokon olyan ismereteket sajátíthatnak el amelyek segítségével képesek lesznek a konfliktushelyzetek tisztázására, a döntések helyes meghozatalára.

4.3 Hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozások szervezésének elvei

Annak érdekében, hogy a hátrányos, illetve veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekkel hatékonyan tudjunk foglalkozni, minél hamarabb fel kell ismernünk a hiányosságokat és a kialakult hátrányok okait. Ezek az okok lehetnek anyagi, egészségügyi, személyiségi problémák miattiak, illetve létrejöhetnek kedvezőtlen családi , illetve nem megfelelő szociokulturális körülmények miatt.

A problémafeltárás után elsődleges feladatunk megkeresni azokat a lehetőségeket, melyeket hatékonyan tudunk alkalmazni a problémákkal küszködő tanulók fejlődése érdekében.

A tanulókkal való kapcsolattartás ideje alatt, és azon túl is betartjuk a törvény által előírt titoktartási kötelezettséget.

A segítségnyújtást a fokozatosság elvére építjük. A probléma mértékétől függően fokozatosan bővítjük azoknak a személyeknek, intézményeknek a körét, akiknek együttműködésével a legjobb megoldást remélhetjük (szülők, osztályfőnökök, iskolaorvos, iskolapszichológus stb.)

Ha a hátrányosság a tanuló gyenge képessége, illetve valamely részképesség hiánya, tanulási nehézség, zavar miatt alakult ki, szaktanárok bevonásával, speciális kiscsoportos, vagy egyéni foglalkozásokkal segítünk a problémát megoldani.

A hátrányok leküzdésének szervezett formái:

- csoportos foglalkozások:
 - önismereti szakkörök
 - korrepetálások
 - személyiség fejlesztő foglalkozások
 - tanulás-módszertani foglalkozások

- egyéni foglalkozások:
 - rendszeres kikérdezés
 - együtt tanulás
 - folyamatos követés

4. 3. 1. A hátrányos helyzetű tanulóknál a tehetséggondozás, a felzárkóztatás feladatai

Célok és feladatok:

A tanulók képességeinek felismerése és kibontakoztatásának segítése. Támogatni a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítani annak esélyét, hogy a választott iskolában eredményesen végezhesék tanulmányaikat. Létre kell hozni a tehetséges tanulók kiválasztására szolgáló rendszert, segíteni a tehetséges tanulókat képességeik továbbfejlesztésében, tudásuk bővítésében. Lehetővé kell tenni az egyes szakmák, hivatások megismertetését, segíteni a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

A konkrét tevékenységek:

- Egyéni beszélgetések – (fontos, hogy az oktató jól megismerje a tanulót, annak környezetét).
- Csoportos beszélgetések.
- Kapcsolattartás a szülőkkel.
- Folyamatos kapcsolattartás az iskolával, a szakokkal.
- Az oktatóknak figyelemmel kell kísérnie a tanuló fizikai, pszichés állapotát. A fizikai kimerülés, a lelki probléma jeleit észre kell vennie, fel kell tárnia az okokat, és természetesen segítenie kell.
- A fizikai állapot rendszerezésére szolgálnak a sporttevékenységek (kondi terem használata).
- A hátrányos helyzetű tanulóknál meg kell szervezni a korrepetálást, segíteni kell őket a felzárkóztatásban. Ehhez természetesen szükséges a szaktanárokkal való folyamatos kapcsolattartás. A felzárkóztatásnak 3 formája ismeretes:
- Az alapok pótlása (a szintkülönbség az általános iskola és az új iskolatípus között) feladat: felmérni a tanuló általános iskolai tudását, ismerni az eredményét.
- A tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása, főleg lemaradás esetén.
- Alkalmi felzárkóztatás, pl. nagydolgozat előtt, egy adott témakört kell átdolgozni, vagy a tanuló bukásra áll.

A szakfeladatok ellátását mindenkor a tanulók igénye határozza meg, felmérjük az igényeket nemcsak az év elején, hanem évközben, folyamatosan. A szabadidő hasznos eltöltését, a tehetségek felismerését, a továbbtanulást, a pályaorientációt is szolgálják a szakkörök.

Tehetséggondozás, tehetségvédelem

Célunk, hogy a tanulók valamennyi képességét fejlesszük, az egész személyiség fejlődjön. Ne maradjon rejtve a tanulók adottsága.

Intézményünk nagy figyelmet fordít a tehetséges tanulók továbbfejlődésének, képességeik fejlesztésének támogatására.

A tehetségfejlesztés legfontosabb tennivalói:

A helyzetfeltárás konkrét tevékenységei

- Az újonnan beiratkozott tanulók szüleinek nyilatkozatát kérjük tájékozódás céljából, kik és milyen képességek alapján jöhetnek szóba, mint a fejlesztés lehetséges alanyai.
- Fel kell tárnunk, hogy:
 - részesülnek-e a diákok fejlesztésben, milyen formában
 - milyen támogatásra tartanak igényt a tehetséges diákok
 - megítélésünk szerint milyen támogatásban kellene (tudnánk) részesíteni őket
 - a tanuló nevelésében, illetve fejlesztésében részt vevők (család, iskola, stb.) milyen támogatást várnak tőlünk.

Fejlesztési terv készítése, személyre szólóan

Szükséges a fejlesztés tárgyának megfogalmazása, prioritások felállításával (mit fejlesztünk): meglévő képességek, erős és gyenge oldalak, személyiségtulajdonságok, stb.

Szükséges a támogatás (szervezeti) formáinak meghatározása a prioritások felállításával (hogyan fejlesszük): foglalkozások, programok, anyagi jellegű támogatás.

Tehetséggondozás:

Külső segítség keresése, közösség, közösség előtti megmutatkozás.

Fontos a hatékonyság szempontjából a rendszeres visszajelzés a tanulók teljesítményéről, fejlődéséről. Az értékelésekkor (pl. jutalmazási rendszer) kapjon figyelmet az átlagon felüli teljesítmény. A fejlesztés során fontos az együttműködés a nevelőknek a testületben, szülőkkel, iskolával, stb.

4.3.2 A hátrányos helyzetű tanulók társadalmi beilleszkedését segítő feladatok

- Megismerni a tanulók előtt álló feladatokat, nehézségeket, személyes problémákat, ambíciókat.
- Szerepvállalás a fiatalok jövőkép hiányának pótlásában. Feloldani az életpályával kapcsolatos kilátástalanságot vagy a bizonytalanságot.
- Kapcsolatépítés a végzetek elhelyezkedése érdekében.
- Csoportfoglalkozáson feldolgozandó témakörök bővítése:
 - életmód és életstílus
 - életciklusok és az életmód, az életút
 - társadalmi miliók
 - időmérleg
 - fogyasztás (lakás, táplálkozás, jövedelem)
 - lakóhelyváltás (vándorlás)
 - életstílus-csoportok
 - a társadalompolitika szerepe az életmód befolyásolásában.

4. 4. A közösségi élet szervezésének elvei

Nevelési célunk: a közösségi identitás kialakítása az összetartozás a biztonság – a védettség szükséglet kielégítése, amely tartós érték közvetítő tevékenységek sorozatához juttatja a tanulókat.

A kollégiumi nevelés és együttélés kitűnő lehetőséget nyújt:

- Pozitív szociális szokások, minták kialakításához, közvetítéséhez
- A társas viszonyok demokratikus gyakorlásának elsajátításához
- A párkapcsolatok kulturált kialakításához
- Az önállóság, az öntevékenység, az önkormányzó képesség fejlesztéséhez
- Kommunikációs-, szervező-, vezető- és érdekérvényesítő készségek fejlesztéséhez
- A mássággal szembeni tolerancia fejlesztéséhez

Mindezek jelentősen segítik a tanulók önértékelésének, értékítéletének és társadalomképének reális alakulását. A fenti célokat a mindennapi tevékenység és az aktuális kollégiumi foglalkozások segítik megvalósítani.

4.5 A művelődési és a sportolási tevékenység szervezésének elvei

Alapelvünk, hogy:

- a sporttevékenység szükséges a testi fejlődés harmóniája miatt
- a rendszeres mozgás segíti a sokoldalúságot
- a legdifferenciáltabb lehetőségeket is figyelembe kell venni (rekreáció, nemek szerinti motiváció)
- széles programkínálatot kell biztosítani
- fel kell keltenünk az igényt a művészeti kép befogadására
- tudatosítani kell, hogy ezt a tevékenységi formák átfogják a kollégiumi élet minden mozzanatát.

4.6 Egészségnevelési és környezeti nevelés elvei és feladatai

A kollégium egyik fontos célkitűzése tanulóink egészségének megőrzése. Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek, - valamint saját szervezetünk megismerését és a folyamatok megértését.

Életvezetési ismeretek pozitív modelljeivel kívánjuk felhívni a diákok figyelmét az egészséges életvitelre. Próbáljuk csökkenteni a deviáns viselkedés kialakulásának kockázatát, egyben módot adva az egészséges élet modelljének megismerésére.

A diákoknak módjuk van az egészségügyi szolgáltatások feltérképezésére, így életük folyamán tudatos lehetőségük lesz a kockázati tényezők függvényében szelektálni, megismerkedni a tüdőszűrés, a rákszűrés, a véradás, a kötelező és ajánlott védőoltások mechanizmusával, s azok megelőző hatásaival is. Fontosnak tartjuk az egészséges testi, lelki (mentálhigiénias) fejlődés biztosítását a tanulók számára.

Központi kérdés a balesetvédelmi- és elsősegély nyújtási ismeretek bővítése, az egészséges táplálkozás elterjedése, a rendszeres tisztálkodás, valamint a beteg és sérült embertársaink iránti segítőkész magatartás kialakítása. Hasonló fontosságú a káros szokások kialakulásának megelőzése.

A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékenyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Az egészségfejlesztés főbb területei

- a legalapvetőbb higiénias szokások rögzítése
- testi, lelki, mentálhigiénias egészség védelme
- a dohányzás visszaszorítása, az alkohol- és drogfogyasztás megelőzése
- az egészséges táplálkozás
- az aktív testmozgás, a mozgásszervi betegségek csökkentése
- tisztálkodással, takarítással kapcsolatos szabályok betartása
- rendszeres életvezetés, az egészséges bioritmus kialakítása.

Iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus, egészségügyi szűrővizsgálatok is szerepet kapnak az egészségfejlesztés során. Szakemberek meghívásával, előadások szervezésével, konzultációk biztosításával kívánjuk céljainkat elérni.

5. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATAI

5.1. A tanulás tanítása

A nyugodt és zavartalan tanulás lehetősége, annak feltételei biztosítottak valamennyi kollégista számára. A tanulmányi kötelezettségeknek való megfelelés, a felkészülés az iskolai feladatokra mindenkor prioritást kapott a kollégiumi élet szervezésében.

Készségfejlesztő tréningek, felzárkóztató konzultációs körök működtetésével, valamint egyéni fejlesztő foglalkozásokon hangsúlyt fektetünk új és eredményes tanulási módszerek megismertetésére, elsajátítására.

A tanulmányi munka ellenőrzése, a korrepetáló tevékenység és egyéni segítség nyújtás folyamatában törekszünk az esetleges kudarcok okainak feltárására, a jó teljesítményt elősegítő pozitív önértékelés kialakítására, a tanulók egészséges önbizalmának erősítésére.

5.2. Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi eszmény az erkölcsi tökéletesség képe, egy ideális állapot: milyennek kell lennie az egyénnek erkölcsi szempontból.

Az erkölcsi értékek, normák – olyan kulturális alapelvek, amelyek kifejezik, hogy a társadalom mit tart jónak, követendőnek vagy mit tart rossznak, elutasítandónak.

Az erkölcsi szabályok – olyan előírások, amelyek a kötelességekre, tiltásokra és megengedésekre vonatkoznak.

A kollégiumban folyó erkölcsi nevelés célja, hogy az erkölcsi eszmény, értékek és szabályok felhasználásával segítse a szociális erkölcs elemeinek a fiatalok személyiségébe való beépülését és az egyén erkölcsi arculatának kialakítását. Az erkölcsi nevelés folyamatában meg kell ismertetni a magatartás azon elemeit, normáit, szabályait és követelményeit, amelyek az egyénnek a társadalomhoz, más emberekhez és önmagához való viszonyát szabályozzák.

5.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

E területen kollégiumunknak nagyszerű lehetőségei vannak: gyönyörű városunk

történelmi és kulturális értékei, hagyományai, gazdagsága óriási lehetőséget kínálnak a nevelőmunka hatékonyságát és változatosságát illetően.

Kollégistáink aktívan részt vesznek az iskolánk által minden évben megrendezett Bornemissza hét rendezvényein. A nemzeti, történelmi értékek megismerésével, azok tiszteletével, a hagyományok ápolásával erősítjük tanulóink hazaszeretetét. A Rákóczi Szövetség által szervezett programokon, pályázatokon aktívan részt veszünk, kirándulásokat szervezünk.

A csoportfoglalkozások kötelező témáinak feldolgozása, valamint a szakköreink működésükkel segítik az Európához való kötődésünk felismerését. A csoportos foglalkozásokon és az egyéni fejlesztések során bemutatjuk megnövekedett lehetőségeinket, hazánk helyét és szerepét az európai kultúrtörténetben.

5.4 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A felnőtté válás folyamatában a fiataloknak fel kell készülniük az állampolgárságukkal járó ismeretek elsajátítására is. A kollégiumi sajátos nevelési eszközökkel ismertetjük meg a jogaikkal és kötelezettségeikkel őket, váljon egyértelművé a kettő elválaszthatatlansága.

A közösségi, állampolgári ismeretek és elvárások, az érdekérvényesítés technikáinak elsajátítását, a jogok gyakorlását biztosítani kell a kollégiumi diákkör folyamatos működtetésével.

5.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégistákat érő érzelmi és mentális hatások feldolgozásában a család helyett vagy mellett a kollégiumi közösség nyújt segítséget.

Az önismereti foglalkozások célja a személyiség megismerése, jellemük formálása egyénileg és csoportban.

Önismeretük fejlődése biztosítja az alkalmazkodást, a beilleszkedési technikák elsajátítását, felkészít a konfliktusok kezelésére, az önbizalom, önértékelés, majd az önmenedzselés megalapozására.

A hátrányos helyzetű családokban nevelkedett, beilleszkedési vagy/és magatartási nehézségekkel küzdő, esetleg pszichésen sérült tanulókra különös figyelmet fordítunk.

Kiderítjük, hogy milyen okok állnak viselkedésük hátterében és ennek megfelelően segítjük nehézségeik leküzdését

Felkeltjük az érdeklődést a magyar kultúra iránt: művészeti élmények biztosításával segítjük diákjaink érzelmvilágának gazdagítását, ízlésük formálását. Elvisszük őket a városi állandó és időszakos kiállításokra, színházlátogatásokat szervezünk.

5.6. A családi életre nevelés

Az itt töltött idő függvényében fokozatosan felkészítjük a fiatalokat az önálló családi életre, a családban betöltött szerepekre, a kulturált párkapcsolatok kialakításának képességére. A családban betöltött szerepek megismerésén túl a diákok megismerik a családi gazdálkodás elemeit, a háztartásvezetés problémáit és a megoldási lehetőségeket. Felkészülnek – amennyire ez lehetséges – a majdani mindennapi életben való eligazodásra.

5.7. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmód kialakításában, a helyes szokások megerősítésében kapjanak kiemelkedő szerepet a csoportfoglalkozások és az egyéni beszélgetések.

A munka folyamatában legyen elsődleges a prevenciós tevékenység: mutassunk rá a drog, az alkohol és a dohányzás személyiség- és családromboló hatásaira.

Felvilágosító előadásokat szervezünk, bevonjuk a kollégiumban és az iskolában dolgozó egészségügyi szakembereket. A kollégisták szabadidejét úgy szervezzük, hogy minél jobban igénybe tudják venni a sportolási lehetőségeket.

5.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az egyéni fejlesztés és a csoportos foglalkozások során erősítjük a toleranciát, az egymás iránti felelősségérzetet, épüljön be s fiatalok gondolkodásába a mások iránti önként vállalt felelősség. Kollégiumi szinten fontos olyan változatos tevékenységi kör kialakítása, mely lehetővé teszi az integrálódást a kollégiumi közösségbe.

5.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Kollégiumunk alkalmas az itt lakók kulturált és biztonságos elhelyezésére. A nevelő munkánk eredményeként a kollégisták érezzék kötelességüknek a közvetlen környezetük igényes kialakítását és rendben tartását. Legyenek képesek ezen túlmenően a tágabb környezetet érő terhelő tevékenységek felismerésére és a megoldásban való személyes közreműködésre.

5.10. Pályaorientáció

Az iskolánkba és a kollégiumba bekerülő fiatalok többségének van elgondolása a pályaválasztást illetően, azonban nem minden esetben egyezik a realitás a valós egyéni lehetőségekkel. A fiatalok érdeklődésének, ambíciójának, képességeinek és akaratit tulajdonságainak figyelembe vételével, közösen az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal kell időben ellátni a pályaorientáció terén fennálló feladatokat. Az elképzelések és a lehetőségek egyeztetése személyre szabottan egyéni foglalkozás keretén belül történik.

5.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Fontos, hogy kollégistáink felismerjék saját felelősségüket a javaikkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Váljon számukra világossá, hogy milyen összefüggésben áll a teljesítmény és a lehetőségek viszonya – milyen hatással van a későbbi érvényesülésre a jelen időszak tanulási befektetése. Segíteni kell a jelenleg rendelkezésükre álló források ésszerű kihasználását.

5.12 Médiatudatosságra nevelés

Századunk multimédia világában a média-analfabetizmus komoly veszélyeket rejt magában. A médiatudatosságra nevelés az információ forrásának és jellegének beazonosítása révén lehetővé teszi a befogadandó információk tudatos értékelését. A kritikus és szelektív médiafogyasztásra fel kell készíteni a fiatalokat, legyenek képesek felismerni a valóság ábrázolását a média világában.

6. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE, KOLLÉGIUMI FOGLALKOZÁSOK

6.1 Felkészítő foglalkozások, melyek közvetlenül a tanulást, az iskolai felkészülést szolgálják (12 óra/hét)

- Szilenciumi foglalkozások. A tanulás nyugodt feltételeinek a biztosítása tanári felügyelettel tanulószobákban. Igény szerint adottságbeli, képességbeli tényezők illetve tanulásbeli szokások figyelembevételével mód van a szobákban való felkészülésre, tanulásra. A foglalkozások szervezése tanulócsoportonként történik.
- Egyéni (kics csoportos) foglalkozások. Egyéni szükségletek szerint : tanulmányi munka segítése, korrepetálás, számonkérés, napi feladatok, kérdések, speciális nevelési problémák megbeszélése, kezelése.
- Az ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök.
- Előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozás, a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának, a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása.

6.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások

6.2.1. Tematikus, kötelező csoportfoglalkozások (1 óra/hét)

A tematikus kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja:

TÉMAKÖR	9. évfolyam.	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra
Általános fejlesztő foglalkozások	15 óra	15 óra	15 óra	13 óra	13 óra

Évi 36 nevelési héttel (a végzős évfolyamon 31 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Az általános fejlesztő foglalkozások 15 órájának programja a csoportvezető nevelőtanár döntése alapján – a csoport adottságait és a közösség igényeit figyelembe véve realizálódik.

A tematikus kollégiumi foglalkozások tanterve

6.2.2 A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások

A tematikus foglalkozásokon túl a további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik. Ezeken a foglalkozásokon a kollégisták megismerik a kollégium alapvető dokumentumait (házirend, napirend), az elvárásokat, jogukat és kötelességeiket, a napi feladatokat és a kollégiumi élet szervezési elveit és gyakorlatát.

6.3. Választható, kötelező kollégiumi foglalkozások (1 óra/hét)

- Színházlátogatás
- Sportkör (asztalitenisz, labdajátékok) fiú/lány
- Történelem
- Hon és népismeret
- Dráma
- Filmklub, videoklub, társasjáték

6.4. Speciális ismereteket adó foglalkozások (1 óra/hét)

6.4.1. A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése fontos nevelési tényező. Megszervezése során merítünk a kollégium hagyományaiból, igényeljük a diákönkormányzat aktív együttműködését. Az adott tanév munkatervének részét képezi a „program és rendezvényterv”, mely keretet biztosít a kulturális és sportrendezvények szervezéséhez.

Nevelési tevékenységünkbe jól illeszkednek a hagyományos rendezvényeink: az új kollégisták köszöntése, („gólyaavatás”) a karácsonyestek, a sportdélutánok, a szellemi és játékos vetélkedők, a végzős kollégisták búcsúztatása.

Időszakos rendezvényeink, a különféle témákban megtartott ismeretterjesztő előadások jól szolgálják a kollégisták művészeti és természettudományos ismereteinek bővítését.

Szakköreink igazodnak a kollégisták érdeklődési köréhez.

A testedzési lehetőségek segítik az egészséges életmódra nevelést. Kondicionáló és fitness termek, sportpálya és tornaterem, asztaliteniszezési lehetőség és játéktermek állnak a kollégisták rendelkezésére, melyeket szabadidejükben rendszeresen használnak.

Rendezvénytervünkben szerepeltetjük a város többi centrumos kollégiuma által szervezett kulturális és sportrendezvényeket, melyeken kollégistáink lelkesen és gyakran eredményesen vesznek részt.

6.4.2. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások

Olyan foglalkozások, amelyeken a kollégisták segítséget kérhetnek oktatóiktól egyéni gondjaik, problémáik megoldásában. Igyekeznünk kell olyan bizalmi légkör megteremtésére, melyben a fiatalok megnyílnak, feltárják az őket feszítő gondokat és elvárhatják pedagógusaink diszkrécióját és részvételét azok megoldásában.

6.5 Pedagógiai felügyelet

A kollégium – egy oktató közreműködésével (ügyeletes oktató) gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

6.5.1. A kollégium zavartalan működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- ellenőrzést folytat a biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségi védelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából.

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes oktatók között dokumentált információcserére kell sort keríteni.

6.5.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- A napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,

- a tanulói nyilvántartások folyamatos vezetése,
- a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes oktatói intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető oktatónak.

7. A GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekvédelem tágabb értelemben minden gyermekre és fiatalra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, amelyek a gyerekek és fiatalok gondozását, ellátását, eltartását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani.

Feladatok:

A kollégiumban olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet alakítunk ki amely kizárja annak a lehetőségét, hogy bármelyik tanuló származása, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos, kitaszított helyzetbe kerüljön.

Az oktatók tevékenységük során figyelembe kell hogy vegyék a tanulók egyéni képességét, tehetségét, fejlődésük ütemét, szociokulturális helyzetüket. Segítsék a gyermek tanulási képességének kibontakoztatását, illetve a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását. (Korrepetálások, személyi adatok gyűjtése, helyzetelemzés, önéletrajz, stb. alapján).

Közre kell működni a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Felismerni a problémát, keresni az okokat, jelezni azt a folyamatos nevelőtanári munka során.

Feladatuk, hogy a szülőket és a tanulókat, az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassák.

E területen folyamatos és rendszeres kapcsolatot kell tartani az osztályfőnökökkel, az iskola-pszichológussal, szükség szerint a fejlesztő-pedagógussal.

8. A KOLLÉGIUM HAGYOMÁNYAI ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK TERVE

- Az új kollégisták bemutatkozása
- Vidám játékos vetélkedő
- Hagyományos karácsonyest
- Centrumos kollégiumi történelmi vetélkedő rendezése
- Sport bajnokságok 4 alkalommal

A jövőben ezeket a hagyományokat szeretnénk megőrizni, s lehetőségeinkhez mérten még több tartalommal megtölteni.

9. AZ ISKOLÁKKAL, SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI

- Az osztályfőnökkel való rendszeres konzultálás.
- Rendszeres konzultálás a gyakorlati oktatókkal
- Szükség esetén a szaktanárok felkeresése.
- A diákok tanulmányi munkájának figyelemmel kísérése.
- Szülői értekezletekhez igazított fogadóórák.
- Osztályozó konferencián való részvétel.
- Szükség esetén a szülők tájékoztatása levélben vagy telefonon.
- Egyéni fogadóórák szükség szerint.

10. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS MINŐSÉGE, EREDMÉNYESSÉGE

Iskolánk minőségirányítási programja foglalja rendszerbe, hogy milyen eljárásrend alapján zajlanak a belső vizsgálatok és mérések, illetve milyen szabályok alapján veszik figyelembe ezek eredményeit a kollégiumi pedagógusoktatók és a kollégiumi tanulók vonatkozásában.

11. NÉHÁNY GONDOLAT A JÖVŐRŐL

Bár az erőforrások végesek és általában szűkösen állnak rendelkezésre, mégis elengedhetetlen a feltételrendszer folyamatos javítása.

- Sürgős feladat, a nagyobb beruházást igénylő vizesblokkok és az előregedett vízvezetékhalózat felújítása.
- A wifi hálózat legyen elérhető minden szobából a kollégiumban.
- A kollégiumi nevelőmunka személyi feltétele mind minőségi, mind pedig mennyiségi szempontból folyamatosan biztosítva legyen.

Eger, 2024. augusztus 31.

Elek Iona Anna

kollégiumvezető